

Metodologija istraživanja masovne komunikacije

1. 1 Vođenje projekta i osobni plan rada

1. 1. 1. Rezultati su plodovi razmišljanja

- Proizvodnja znanstvenoga rada je **proces**, u kojemu istraživač očekuje točno određene **posljedice** od svakoga **istraživačkog koraka**
- U različitim znanstvenim disciplinama taj proces je **različit**
- Pisani rad posljedica je isključivo **poštivanja unaprijed određenih istraživačkih faza**

Prije nego što istraživač započne s razvijanjem ideje projekta, mora odgovoriti na sljedeća pitanja:

- 1. U kojem **kontekstu** i s kojim **ciljem** se ulazi u istraživanje?
- 2. Ima li vrsta teksta koji se piše posebne **propisane zahtjeve**?
- 3. Za koju se **vrstu rada** pokreće istraživanje: seminarski, diplomski, disertacija...?

Prije nego što istraživač započne s razvijanjem ideje projekta, mora odgovoriti na sljedeća pitanja:

- 4. Ovisno o **vrsti rada**, u kojem **opsegu** i u kojem **intenzitetu** valja pristupiti u istraživanju?
- 5. Je li **cilj** rada kompiliranje već postojeće literature ili empirijska studija za koju je potrebno izraditi eksperiment, intervjuirati stručnjake ili pak izraditi ankete?
- 6. Radi li se o pogledu na neki fenomen koji se **dogodio ili događa**, ili se istraživanjem želi ostvariti neki **novi model**?

1. 1. 2 Plan rada i termina

- Prije nego što se započne s pisanjem rada, potrebno je od mjerodavne institucije ili njezina predstavnika (profesor, referada, fakultet, sveučilište...) dobiti **krajnje rokove** za predaju rada. To je nužno za uspješno planiranje tijeka istraživanja!
- I onda kad ne postoji krajnji rok za predaju rada svatko si ga **sam** mora odrediti.

1. 1. 2 Plan rada i termina

- Svaki projekt potrebno je **brižno pripremati**, sa snažnim osloncem u **realnosti** (uvijek znati što je (ne)izvedivo).
- Svaki istraživač najbolje poznaje sebe - svoje **slabosti i prednosti** - te tako zna koji korak u istraživačkom radu može s lakoćom, a koji s većim naporom svladati, odnosno, na što (se) najviše vremena gubi.

1. 1. 2 Plan rada i termina

- **Nije dobro** planirati **svaki sat** u danu - jer se lako može dogoditi glavobolja ili nenadan posjet staroga prijatelja.
- Tko se fizički i psihički želi zaštititi mora unaprijed biti svjestan svega što **odvlači** od krajnjega cilja.

1. 1. 2 Plan rada i termina

- Zadovoljiti **radne preduvjete**
- u istraživanjima **eksperimentalnoga tipa** ne smije se dogoditi da usred anketiranja ponestane anketnih listova ili da je soba za izvođenje eksperimenta zauzeta
- U istraživanjima kojima se bave **društvene znanosti** takva opasnost vreba onda kad, primjerice, prikupljena literatura ne podupire istraživanje i treba tragati za novom (*a ona je u biblioteci, primjerice, "posuđena" već četiri godine*)

1. 1. 2 Plan rada i termina

Stoga svaki istraživač **štedi mnogo vremena i truda** ako, prije nego što započne s istraživanjem, **pročita relevantnu literaturu**, a ne da tijekom istraživanja “krpa rupe”.

1.2 Oruđe za pronalazak ideje i sustavni način razmišljanja

- Lako je kad je tema zadana. No što ako student mora sam »smisliti« temu?

Učinak školskih zadaća iz hrvatskoga jezika:

Pogled kroz prozor

Moja domovina

Slobodna tema

1.2.1 Brainstorming ili *oluja mozgova*

©2001 Rick London/Johann Wessels

1.2.1 Brainstorming ili

Oluja mozgova

- metodu je 1953. godine razvio **Alex F. Oxborn** u Sjedinjenim Američkim Državama
- cilj: pronaći **što više rješenja** za određeni problem
- posebnost metode je što ju ne može razvijati pojedinac – već je za takav pristup potrebna **skupina**
- vrsta **brzoga sastanka**, ne dugotrajnih sjednica, a cilj je »nabacati« što više asocijacija – bez dugotrajnog razmišljanja.

Oluja mozgova

Jedan član skupine okupi ostale članove i izloži problem. Nakon toga zamoli kolege da pokušaju naći rješenje. **Asocijacije** se bilježe dok se ne iscrpe prijedlozi.

Naravno da pojedine asocijacije neće imati veze s temom no one **itekako** mogu asociirati nekoga u skupini na genijalno rješenje.

Kako se ne bi razvila nepotrebna rasprava asocijacije koje zvuče »glupo«
tijekom nabacivanja **ne bi trebalo komentirati.**

Oluja mozgova

Parafrazirajući:

*Put do rješenja popločen je (i)
lošim asijacijama*

- Riječ je o metodi koja ne ide na kvalitetu rješenja – već na **kvantitetu** – jer je to najbrži način za pronalazak rješenja, odnosno, za pronalazak ideja.

Oluja mozgova

- **Ne smije se zaustaviti** samo na jednome rješenju
- Dapače, potrebno je **bilježiti sva rješenja** problema (*u nekim se tvrtkama takvi sastanci snimaju kako ništa ne bi promaknulo*)
- Dobro je da ih na kraju **sistematizira najtiši član** sastanka – onaj koji se najmanje intimno navezao na neku asocijaciju.

Oluja mozgova

- Tek nakon što je **posljednja asocijacija** izrečena, sve prije izrečene asocijacije/ideje strukturiraju se u jedan dokument. Potom slijedi **kritičko vrednovanje** članova skupine.
- Asocijacije je najbolje grupirati po **sličnosti**, odbaciti one koje realno **nije moguće izvesti** i **ostaviti** one koje sjedaju kao **najlogičnije rješenje**.
- Na kraju rasprave dobro je **pismeno navesti** koja su rješenja najbolja i s njima se mora složiti većina u skupini.

Oluja mozgova

- Vrlo učinkovita metoda kod **kompleksnih problema** koje treba vrlo **brzo** riješiti jer »dvije su glave pametnije od jedne«
- Snažna **poveznica** između članova skupine.

2.2.2 Metaplan

2.2.2 Metaplan

- metoda koja pripada u skupinu **planiranja**
- dublje analiziranje koje zahtijeva tehnike **moderiranja**
- razvijena krajem 70-ih godina i početkom 80-ih, a poput *oluje mozgova* temelji se na radu u skupini. Ima slične ciljeve kao i *oluja mozgova*:
 - *Proizvodnja ideja*
 - *Sažimanje ideja*
 - *Strukturiranje ideja*
 - *Logično povezivanje činjenica*

Metaplan

- Metaplan od *oluje mozgova* razlikuje **vizualizacija rješenja**
- Metoda zahtijeva nužno **ploču**, bilo pokretnu ili nepokretnu, na koju će se lijepiti, pribadati kartice s rješenjima (*Policija, Dr. House...*)

Metaplan

- Sastankom moderiraju iznimno jedna, a u pravilu **dvije osobe** (jedna vodi sastanak a druga lijepi kartice na ploču)
- Uloga **moderatora** nije biti stručnjak nad stručnjacima.

(Kada bi moderator bio vrhunski stručnjak onda ne bi imao potrebu okupiti članove skupine)

Metaplan

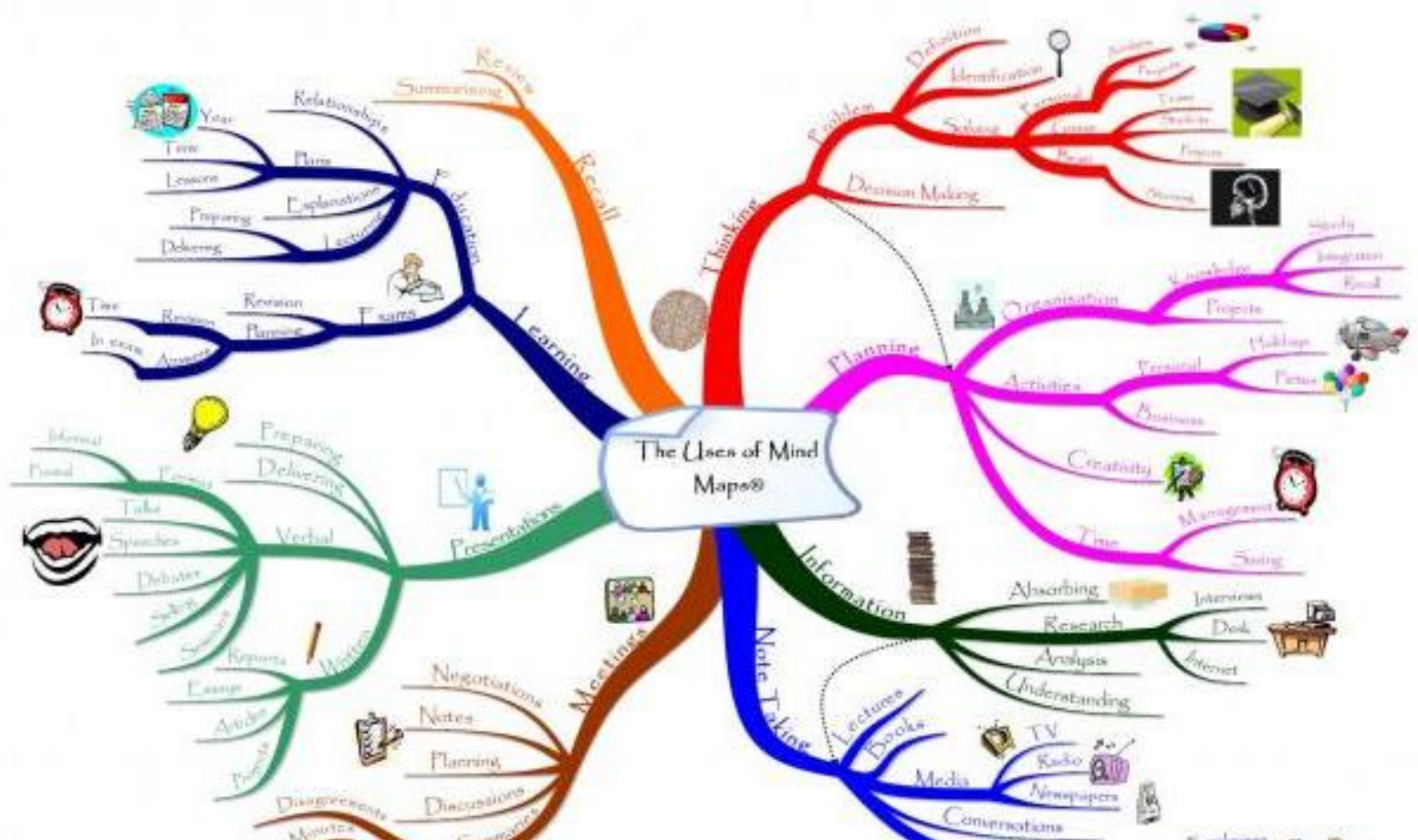
- **lijepljenje kartica** na ploču.
- najprije se na ploču napiše **pitanje** na koje se nastoji dobiti odgovor
- svaki član skupine dobije karticu na koju **napiše** ono što mu kao **rješenje** padne na pamet
- Potom jedan od voditelja **skupi kartice**, njihov sadržaj pročita te nerazvrstane lijepi na ploču
- Započinje **grupiranje rješenja**, odstranjivanje ponovljenih misli, te rasprava, kritika i produbljivanje prijedloga
- Zaključno, stvara se zajedničko **kompromisno rješenje**

Metaplan

- Uloga **moderatora**:
koordinacija – stimulacija – samovladanje:
 - *Planira metode i vrijeme*
 - *Stvara ugodno ozračje*
 - *Prepoznaje uvjete u kojima se održava sastanak i u skladu s tim predlaže pravila igre*
 - *Kontrolira situacije*
 - *Osigurava učinak*
 - *Mobilizira kreativnost i potiče na aktivnost*
 - *Provocira*
 - *Osigurava povratnu informaciju*

1.2.3 Mindmapping

Mapiranje misli

1.2.3 Mindmapping

Mapiranje misli

- Metoda je prvi put zaživjela u 70-im godinama 20. stoljeća, a razvio ju je Englez **Tony Buzan** (*lako postoje pisani tragovi da se na sličan način radilo i u srednjem vijeku*)
- Metoda kroz koju se povezuju i **riječi i slike**, a misli se slažu u takozvano *drvo spoznajnoga znanja*
 - *Stripovi i udžbenici*

Mapiranje misli

- Izvor iznimne **kreativnosti**
- **prikupljanje materijala** iz kojega će se razviti ideja za neku temu
- donošenje **strategije** za rješenje nekog problema, odnosno za planiranje strategije
- Metoda je primjerena za **rad u skupini**, iako suvremena stremljenja idu prema individualnosti
- Iskazana metoda u pripremi većih i manjih znanstvenih radova, posebno kod **razgraničenja** određenih tema, pojmova, područja.

Mapiranje misli

- temelji se na istraživanjima ljudskoga **mozga**,
- Potreban je velik **papir horizontalno** položen
 - U sredinu papira napiše se ili nacрта pojam o kojem se želi raspravljati.
- Ključno je da se pojam ne opisuje potpunim rečenicama već **ključnim riječima** koje određuju taj pojam ili koje dolaze u obzir kad je riječ o točno određenoj temi ili tezi
- Nepredvidiva konstrukcija nalik **krošnji stabla**
- Ključne riječi i pojmovi upisuju se na linije koje »izlaze« iz glavnoga pojma koji se nalazi u krugu, a iz tih prvih linija potom se **granaju** ostale linije...
- Učinak pojačava korištenje što većega broja **simbola, boja, sličica...**

Mapiranje misli

- na temelju **cjelokupne slike** stvaru se dojam za koji nije potrebno reći mnogo riječi, niti je potrebno posebna sistematizacija
- plod su **osobnih** predodžba svakog pojedinca i njegova doživljaja određene teme
- **prednost** mapiranja misli u odnosu na tradicionalne pristupe temelji se na izduženoj *televizičnoj* formi prikaza gdje se pojave sagledavaju u »svoj **širini**«

1.3. Kardinalne pogreške u istraživanju

- Propusti u **planiranju** projekta
- Izostanak dobrog gospodarenja **vremenom**
- Pogubni **perfekcionizam**

1.3.1 Propusti u planiranju

- **Problemi nastaju kod:**
 - pogrešno postavljenog **problema** – hipoteze
 - pogrešno određenog **opsega i svrhe** istraživanja
 - pogrešno razvijenog **sustava pitanja** na koje se želi odgovoriti
 - prevelikih **očekivanja**, preambicioznih pitanja (*znanstveni radovi ne trpe senzacionalizam*)
 - nepoznavanja posebnih **računalnih programa**, bilo statističkih, bilo grafičkih
 - **nedostupnosti dokumenata u arhivima** (u istraživanju povijesti)
 - odabira **metode** koju nije moguće provesti

1.3.2 Izostanak dobrog gospodarenja vremenom

- Ne uzimanje u obzir činjenice da nije čitav svijet ovdje radi **našeg** istraživanja (*knjižnice, arhivi, kopiraoonice i pošta imaju radno vrijeme*)
- Zbog nedostatka vremena **površno** iščitavanje literature i slabo tumačenje rezultata
- Nedostatak **samodiscipline**

1.3.3 Pogubni perfekcionizam

- Prikupljanje materijala koji **nisu iskoristivi**
- Za magistarski rad ne dobiva se nagrada **životno djelo**
- Preširoko postavljeno istraživačko pitanje kako bi se **SVE** obuhvatilo
- »**Manje**« ponekad znači »**više**«
- Nejasnoća i **neomeđenost**

Znanstveni rad kao projekt

- Nema znanstvenoga rada bez istraživačkoga **problema** (*poznavanje problema polovica je rješenja*)
- Problem mora biti **relevantan**
(*pisati o terorizmu, a ne spomenuti 11. rujna*)
- **Nužnost**: iščitavanje **literature** (*što se više literature iščita, smanjuje se opasnost od propusta u postavljanju teme*)
- Danas je gotovo nemoguće reći da za određenu temu nema literature

Preciziranje u postavljanju istraživačkoga problema

Postavljanje i (re)definiranje istraživačkih pitanja

- Dva su temeljna pitanja svakoga rada:
 - Što želim (sa)znati?
 - Što želim pokazati?
- Originalna, zanimljiva i intrigantna pitanja bezvrijedna su ako nemamo odgovarajuću metodu kojom bismo na njih odgovorili.

...Postavljanje i (re)definiranje istraživačkih pitanja

- Nije dobro u prvoj fazi zacementirati istraživačka pitanja, već ostaviti mogućnost za promjenu ako se u istraživačkom procesu dođe do spoznaja koje bi mogle «poremetiti» koncept postavljenih pitanja.
- Formuliranje pitanja proces je za koji autor mora biti otvoren tijekom čitavoga istraživanja (*nije sramota ublažiti oštrinu na početku zacrtanih pitanja*).

Izbor i definiranje istraživačkih problema

- **Zabluda indukcije**

- Oni koji su davali prioritet indukciji smatrali su da istraživanje započinje prikupljanjem činjenica
- No to bi značilo prikupljati činjenice prije nego što je poznato koje bi među neodređenim brojem činjenica u svemiru trebalo prikupiti.

- **Zabluda dedukcije**

- Započeti dedukcijom značilo bi prihvatiti nepouzdana i vjerojatno tradicionalna nagađanja prije nego što se zna karakter problema.

Izbor i definiranje istraživačkih problema

- Istraživanje započinje **PROBLEMOM** koji izaziva teškoće u praktičnoj i teorijskoj situaciji.
- Mnogi su problemi u životu – no samo su neki istraživački problemi.

(Apsurd je da neki diplomski i magistarski radovi jedini problem koji rješavaju je “studentski status”)

Istraživački problem zasniva se na:

a) Znatiželji koja nastaje počesto kad o nečemu nemamo dovoljno znanja. Ako znatiželju možemo zadovoljiti učenjem – to još uvijek nije istraživački problem. Tek kad studirajući i učeći ne možemo zadovoljiti znatiželju to onda postaje istraživački problem.

- *Istraživački problem je onaj koji ne možemo zadovoljiti učenjem i istraživanjem već je potrebno provesti istraživanje kako bi se došlo do određenih spoznaja.*
- *Te spoznaje ne samo da su nove za istraživača već su i novi prilog znanosti.*

b) nedovoljnom znanju o nekom problemu

(pritom treba znati da NIKAD ne možemo saznati SVE o nekom problemu. Zato problem treba uže postaviti)

Uočavanje problema najkreativniji je doprinos istraživanju. Pritom je najveća opasnost **sljepilo**

- Pri izboru problema treba:
 - Bilježiti ideje (*jednom od metoda*)
 - Čitati objavljene rasprave
 - Sudjelovati na simpozijima i savjetovanjima (*često ne daje odgovore no pomaže kristalizirati probleme*)
 - Čitati originalna znanstvena istraživanja
 - Sagledavati društvene fenomene

Pri izboru problema vrijede kriteriji:

- **Novost i originalnost.** Problem mora biti što originalniji kako se ne bi nepotrebno ponavljala ista istraživanja. (Iščitavanje literature)
- **Važnost istraživačkoga problema i primjena njegovih rezultata u praksi.**
- **Radoznalost i interesi** (znatiželja pokreće ljudski duh na istraživanje)
- **Stručnost istraživača** (ako istražujemo nepoznato trebamo pristupiti kao početnici)

Pri izboru problema vrijede kriteriji:

- Oprema i uvjeti rada
- Osigurana suradnja s davateljima informacija (Radio, televizija, novine, uredi za odnose s javnošću i promidžbene agencije)
- “Podmirljivi” troškovi istraživanja
- Svijest o rizicima, opasnostima i teškoćama
- Vrijeme
- Aktualnost rezultata
- Mogućnost rješenja nekog problema pomoću rezultata istraživanja

Nije - je

- Istraživački problem **nije**
 - *Istraživanje problema odnosa s medijima u odnosima s javnošću*
- Istraživački problem **je**:
 - *Istraživanje (ne)učinkovitosti klasičnih sredstava odnosa s medijima - najava i priopćenja*

Problem je pitanje

- Dobro je istraživačke probleme postaviti kao pitanje (može ih unutar istraživanja biti više):
 - *Koliko se mediji služe klasičnim sredstvima u odnosima s medijima, priopćenjima i najavama?*
 - *Zašto mediji imaju povjerenja u neimenovane izvore?*

Istraživački problem potrebno je:

- **prostorno** obuhvatiti (*Zagreb, Split, Klakar ili čitava Hrvatska, Europa...*)
- **vremenski** obuhvatiti (*dan, dva, mjesec, godina, desetljeće, stoljeće...*)
- **populacijski** obuhvatiti (*žene, muškarci, djeca, mladi, starci, radnici, umirovljenici, studenti...*)
- **publikacijski** obuhvatiti

Prva faza: znanstveno propitivanje

- Kad se odredi istraživački **problem**, imperativ je **prikupljanje** s tim problemom povezane literature
- **Opasnost:** usred nesnalaženja pred stotinama publikacija gubljene iz vidokruga konkretne problematike i širenje problema do unedogled, pa radovi postaju kompendiji
- **Opravdanje:** *zabluda da je svaki redak pročitane literature od presudne važnosti*
- Uvijek je na temelju konzultirane literature bolje "**svojim riječima**" formulirati pitanja u istraživanju (jer to je znak da razumijemo problematiku)

Preciziranje

- **Preduvjet:** otkriti koji izvori informacija vode do cilja
- Prošla su vremena kad su "svi sve znali" - **nemoguće** je zahvatiti sve izvore i pročitati svu literaturu
- Precizno **unaprijed** određeni dijelovi znanstvenoga rada pomažu u selekciji literature, bila ona knjiška ili elektronička
- Cilj je **gospodariti** literaturom, ne obratno
- **Preduvjet:** dobro odrađen *brainstorming*, *mindmapping* i *metaplan* koji su nužni za dolaženje do ideje, a onda se istom procedurom lako pronalaze i istraživačka pitanja

Od teze do strategije

- U trenutku kad postoji definiran problem, sustav istraživačkih pitanja, još uvijek se ne može krenuti u fazu intenzivnoga *informiranja*
- Nužni **preduvjeti**:
 - znati koje informacije istraživanje zahtijeva
 - artikuliranje hipoteza (koje su na kraju istraživanja u službi opće teze)
 - određivanje cilja cjelokupnoga istraživanja te puta kojim se dolazi do toga cilja

Orijentacija

- Odrediti iz koje **perspektive** se postavlja istraživačko pitanje
Ako netko želi proučavati na kojoj je razini medijski odgoj u Hrvatskoj, zacijelo će morati ući u područja sociologije i psihologije medija, s jedne strane, te u principe školskoga sustava u Hrvatskoj s druge strane

- Odrediti **teorijsku osnovu** istraživanja

Ne smije se dogoditi da netko za pronalazak nekog novog komunikološkog modela pokrene golemi teorijski aparat za koji se ispostavi da je – zastario

- Odrediti **metodološku strategiju**

Ako istražujemo razinu medijskoga odgoja u Hrvatskoj onda će zacijelo biti važno napraviti intervjue, odnosno ankete s učenicima i njihovim roditeljima i nastavnicima

Teze, teorijski temelj i metodološka strategija

- U trenutku kad postoji **definiran problem**, sustav istraživačkih pitanja, još uvijek se ne može krenuti u fazu intenzivnoga informiranja
- Nužni **preduvjeti**:
 - znati koje informacije istraživanje zahtijeva
 - artikuliranje hipoteza (koje su na kraju istraživanja u službi opće teze)
 - određivanje cilja cjelokupnoga istraživanja te puta kojim se dolazi do toga cilja

Teze, teorijski temelj i metodološka strategija

ORIJENTACIJA:

- Odrediti iz koje **perspektive** se postavlja istraživačko pitanje
- Nakon što se odredi perspektiva istraživanja, odnosno kontekst u kojemu se istraživanje događa, valja odrediti i teorijsku osnovu istraživanja
- Orijehtacija treba krenuti od **novih istraživanja**. Do njih je često teže doći, no dugoročno se istraživač osigurava od opasnosti zastarjelosti. (*Treba imati povjerenja u znanstveni sustav recenziranja znanstvenih radova, jer stručni recenzenti teško da će pustiti u objavljivanje rad koji se temelji na zastarjeloj teoriji.*)
- Stoga kad se analiziraju znanstveni radovi koji su se bavili sličnom problematikom kojom se i naš želi baviti, dobro je vidjeti koju je teorijsku osnovu koristio **pojedini istraživač**

Druga faza: prikupljanje i obrada informacija

Faza koja nastupa nakon što se odredi istraživački problem i pitanja s kojima se u istraživanju želimo baviti

Informacijska faza znači:

- Odabir **izvora, literature i materijala** koji će voditi do rješenja istraživačkoga problema.
- **Novi mediji** pružaju istraživačima velike mogućnosti pretraživanja znanstvenih polja, pa nisu osuđeni na dugotrajno pregledavanje polica u knjižnicama
- **Ponekad** mentori studentima daju popise cjelokupne literature i tako je istraživanje u bitnome olakšano. No ako točno određena literatura ne postoji, valja primjenjivati posebne istraživačke strategije

Istraživačka strategija

*Ovisi o **tehnologiji** s kojom se raspolaže, o dostupnosti izvora i literature te o razini informiranosti svakoga pojedinca*

- **Prvi korak:** istraživanje literature koja se nalazi u vlastitoj, kućnoj knjižnici - izabiranje jedne knjige kako bi se vidjelo iz kakve je literature je ta knjiga izrasla – *čisto da se stvori osjećaj*
- **Drugi korak:** Odlazak u knjižnicu i istraživanje literature (prethodno je odobro koristiti kataloge koji su objavljeni online)
- Ne može se ući u istraživanje, a da se ne poznaju i **klasične metode**

Snježna gruda

Kad se mala snježna gruda valja po snijegu – postaje sve veća i veća. Tri takve grude dovoljne su za izgradnju snješka..

- To u istraživačkom smislu znači: uzeti jednu studiju/knjigu/članak... publikaciju koja je najbliža našoj temi, otvoriti posljednje stranice s popisom literature te tu (redovito stariju) literaturu započeti istraživati

Snježna gruda

Metoda postaje uzaludna ako se u istraživanju ne ode dalje. Zato, da bi metoda bila iskoristiva, treba ispuniti sljedeće uvjete:

1. Knjiga koju se uzme kao “početna gruda” mora biti **bliska** našoj temi, pritom imajući na umu da jedna knjiga najčešće ne može pokriti sav interes
2. Ta publikacija nije dobro da bude bilo kakva, već **kvalitetna literatura**. Kvalitetu u tom smislu jamči ugledni znanstveni časopis, znanstvenik, izdavač ili rad poput doktorske disertacije
3. Što **svježija** publikacija – to bolje. Ako se uzme najmlađa kvalitetna publikacija, onda je na istraživaču “golem” posao uvida u literaturu koja je kasnije objavljena.

**KNJIGA KOJA PRVA DOPADNE PD RUKU
NIJE UVIJEK I NAJBOLJA!**

Sustavno istraživanje u knjižnicama

- Obnoviti **članstvo** u knjižnici
- Koristiti **kataloge** u knjižnicama, kartične i digitalne – jer oni su tu radi olakšanja istraživačkoga posla
- Treba imati u vidu i dostupnost pojedine publikacije, odnosno je li ju moguće uzeti s police, naručiti iz zatvorenoga spremišta ili čekati da ju *persona non grata* vrati

Sustavno istraživanje u knjižnicama

- Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (**NSK**) putem OPAC-a (*Online Public Access Catalogue*) omogućuje pretraživanje po autoru, naslovu, riječi iz naslova, predmetu, ključnoj riječi, UDK...
- NSK omogućuje osim pretraživanja bibliografije i kataloga upućivanje **pitanja** knjižničarima i **međuknjižničnu** posudbu
- Nije dobro ograničiti se na samo jednu knjižnicu, primjerice fakultetsku ili nacionalnu. Valja posjetiti knjižnice bliskih fakulteta, odnosno fakulteta na kojem se uči ono što je nama potrebno za rad (*za pravnu regulaciju medija svakako će trebati otići u knjižnicu pravnoga fakulteta*)

[Digitalna knjižnica](#)
[O knjižnici](#)
[Usluge](#)
[Zbirke](#)
[Novosti/Zbivanja](#)

Pretraga stranica

Dig. knjižnica

[Katalozi i bibliografije](#)
[Pitajte knjižničara](#)
[Međuknjižnična posudba](#)
[Edukacija](#)

Digitalizirana baština

Digitaliziranu baštinu čini izbor značajnih djela iz fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice prenesenih u digitalni oblik.

[English](#)

ZBIVANJA U TIJEKU

Arsen Dedić u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu

Povodom međunarodnog priznanja hrvatskoga jezika - 1. rujna 2008. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu poziva Vas na

koncert Arsena Dedića
Arsen pjeva pjesnike

u utorak, 11. studenoga 2008. u 12.30 sati, u predvorju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

[Opširnije »](#)

Dodjela nagrada autorima najboljih uradaka na temu Međunarodno priznanje hrvatskoga jezika

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu poziva Vas na svečanost dodjele nagrada autorima najboljih pismenih i likovnih uradaka na temu

Međunarodno priznanje hrvatskoga jezika

u utorak, 11. studenoga 2008. u 12.00 sati, u predvorju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

[Opširnije »](#)

Stav'te Držića u knjiž(n)icu!

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu poziva Vas na svečano otvorenje izložbe povodom obilježavanja 600. obljetnice rođenja Marina Držića.

CENL

 24.-27.9.2008.
ZAGREB, CROATIA

Katalozi i bibliografije

Online katalog NSK

Digitalizirani katalozi

Hrvatske bibliografije

Skupni katalog

Katalog ISIP

Digitalizirana baština

Digitalni arhiv

Virtualna učionica

Elektronički izvori

Bežični internet u NSK

Virtualna šetnja

Pitajte knjižničara

Tekstovna baza HZČ

☐ Anketni upitnik ☐

Naslovnica > Digitalna knjižnica > Katalozi i bibliografije

ONLINE KATALOG NSK

Katalog NSK skup je zapisa za:
- građu koja se nalazi u fondu NSK;
- knjige koje su u tisku u Republici Hrvatskoj (CIP - katalogizacija u publikaciji);
- građu iz drugih knjižnica u Hrvatskoj koja se obrađuje u različitim projektima NSK, npr. retrospektivna katalogizacija starih knjiga i Croaticae do 1945. ili bibliografija hrvatskih latinista, a nisu nužno u fondu NSK.

1 Kontakt

HRVATSKE BIBLIOGRAFIJE: elektroničko izdanje

Niz A - knjige
Niz B - prilozi u časopisima i zbornicima
Niz C - serijske publikacije
Knjige u tisku

1 Hrvatska retrospektivna bibliografija 1835.-1940.

2 Bibliografija hrvatskih latinista

KATALOG ISIP

ISIP-ov katalog sadrži kataložne zapise knjižne i časopisne građe iz fonda Internacionalne stalne izložbe publikacija (ISIP-a). ISIP-ov se katalog pretražuje prema autoru, naslovu, ključnim riječima

iz naslova te ISBN broju (za knjige) i ISSN broju (za časopise).

1 O katalogu ISIP-a

2 Upute za pretraživanje

DIGITALIZIRANI KATALOZI

Digitalizirani abecedni katalog sadrži skenirane slike listića dva abecedna niza kataloga Nacionalne i sveučilišne knjižnice koji se izrađivao do 1990. godine. Podaci ovog kataloga postupno se unose i u

online katalog NSK. Digitalizirani abecedni katalog treba koristiti kao pomagalo pri traženju podataka o publikacijama koje nije moguće pronaći u online katalogu NSK.

1 O digitaliziranim katalozima

2 Upute za posudbu građe iz digitaliziranih kataloga

3 Kontakt

DIGITALNI ARHIV MREŽNIH PUBLIKACIJA

Mrežna građa arhivirana u Digitalnom arhivu predstavlja dio fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice pa je pretraživanje omogućeno kroz katalog Knjižnice uz uvjete pristupa koje Određuju nakladnici.

Nakladnici mrežnih publikacija mogu putem obrasca obavijestiti Knjižnicu o izlaženju svoje publikacije čime omogućuju njezino prikupljanje i arhiviranje u Digitalnom arhivu prema utvrđenim kriterijima.

1 Kriteriji odabira

2 Prijava elektroničke publikacije

3 Kontakt

> Katalozi i bibliografije

> Pitajte knjižničara

> Međuknjižnična posudba

> Edukacija

SEARCH EUROPE'S NATIONAL LIBRARIES

Die Europäische Bibliothek
Les The European Library
De la Biblioteca Europe

Enter a title, person or subject

Search

1 O katalogu ISIP-a

2 Upute za pretraživanje

[Baze](#)[Pretraži](#)[Predmetnice](#)[Naslovi](#)[Prijašnji upiti](#)[Pomoć](#)[Izlaz](#)[Prijava](#)[Moj OPAC](#)[Košarica](#)[Moj zahtjev](#)

Naziv baze: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

[Jednostavno pretraživanje](#)[Složeno pretraživanje](#)Pojam: Opseg:

Pretraživanje po:

[Naslovu](#)[Autoru \(prezime, ime\)](#)[Riječi iz naslova i jezika](#)[Predmetu](#)[UDK](#)[Ključnoj riječi](#)[Naslovu časopisa](#)[ISSN](#)[ISBN](#)[Broju iz CIP zapisa](#)[Naredbeno pretraživanje](#)

20 zapisa po ekranu

[Tražite](#)[Poništite](#)

Pretraživanje po ključnim riječima:

- Upišite riječi i/ili izraze;
- Izraze stavite u navodnike: "world wide web"
- Bitne nazive označite znakom +: +explorer
- Važne nazive označite znakom *: *internet
- Kratite pomoću znaka ?: browser?

Pregledavanje po predmetnicama

- Pregledavanje po predmetu
- Upišite predmet ili temu, bez interpunkcije
- Dešno skraćivanje riječi se podrazumijeva

Pretraživanje pomoću naredbi

- Koristite AND, OR, NOT za kombiniranje naziva koje pretražujete
- Grupirajte nazive koje pretražujete unutar zagrada
- Kratite pomoću znaka ?: browser?

[Baze](#) [Pretražite](#) [Predmetnice](#) [Naslovi](#) [Prijašnji upiti](#) [Pomoć](#) [Izlaz](#)[Prijava](#) [Moj OPAC](#) [Košarica](#) [Moj zahtjev](#)

Digitalizirani katalozi

Digitalizirani abecedni katalozi

E-mail usluge:
dak@nsk.hr

URL:
<http://www.nsk.hr/dak>

U Projektu Digitalizacije abecednog kataloga skenirane je 995.354 listića abecednog kataloga pri čemu su izrađene digitalne reprodukcije – digitalne slike kataložnih listića. Slike su pripremljene za pregledavanje u sustavu koji u velikoj mjeri oponaša pregledavanje kataloga u ladicama, a listići su raspoređeni unutar ladica kao u izvornom katalogu.

Pretraživanje sadržaja podataka na listićima digitaliziranog abecednog kataloga bit će omogućeno u drugoj fazi projekta.

- ☒ **Katalog knjiga: Katalog do 1975.
Katalog od 1976. do 1990.**

- ☒ **Katalozi Zbirke zemljopisnih karata i atlasa**

Katalog starih atlasa
Katalog starih karata
Katalog rukopisnih karata

- ☒ **Katalozi Zbirke rukopisa i starih knjiga**

Rukopisi
Predmetni katalog rukopisa
Zbirka orijentalnih rukopisa
Korespondencija
Prvotisci (inkunabule) + abecedni katalog autora
Prvotisci (inkunabule) + abecedni katalog po mjestu tiskanja
Stare knjige
Knjižnica obitelji Žrninski
Knjižnica obitelji Kušević
Stara periodika
Partizanski tisak - knjige
Partizanski tisak - periodika
Osmešnice

- ☒ **Katalozi Zbirke muzikalija i audiomaterijala**

Katalog tiskanih muzikalija (pruska pravila) - do 1978. godine
Katalog kasete (ISBD) do 1990. godine
Katalog gramofonskih ploča

Digitalizirana baština

Virtualna šetnja

Pitajte knjižničara

Pitajte knjižničara

E-mail:
pitajteknjiznicara@nskl.hr

Online obrazac
Pitajte knjižničara

Nacionalna i sveučilišna knjižnica probno se uključuje u pružanje virtualnih referentnih usluga putem međunarodnog servisa QuestionPoint.

QuestionPoint je knjižnični servis pružanja referentnih usluga, koji razvijaju OCLC kao tvorca softverskog rješenja (QuestionPoint) i Kongresna knjižnica (Washington) kroz referentnu uslugu pod nazivom 24/7.

Usluga obuhvaća pristup globalnoj i lokalnoj bazi znanja koju čini oko 7000 gotovih pitanja i odgovora. Svi sudionici tog servisa svojim pitanjima izravno sudjeluju u stvaranju svjetske referentne baze znanja.

Postavite pitanje knjižničaru:

Online obrazac
Pitajte knjižničara

ALATI ZA PRUŽANJE INFORMACIJSKE USLUGE

Ovu informacijsku uslugu podupire alat QuestionPoint - Cooperative Virtual Reference (Ask a Librarian), koji razvija Library of Congress i Online Computer Library Center, Inc. (OCLC). Uvjete za suradnju s QuestionPoint možete pročitati na njihovim mrežnim stranicama. Dio uvjeta korištenja, koji se odnosi na korisnike, preveden je na hrvatski jezik.

Digitalizirana
baština

Virtualna
šetnja

Virtualna
učionica
NSK

> Obavezni primjerak

> Za nakladnike

> Knjižara NSK

Address http://online.sagepub.com/

Links >>

EPSON Web-To-Page Stampa

[SAGE Website](#) | [Help](#) | [Contact Us](#) **Quick Search**[Home](#)[Advanced Search](#)[Browse](#)[Search History](#)[My Marked Citations \(0\)](#)[My Tools](#)[Quick Search](#) | [Account Manager](#) | [Subscription Info](#) | [For Librarians](#)[Sign In](#) to gain access to subscriptions and/or personal tools.

Welcome

SAGE publishes more than 500 journals in Business, Humanities, Social Sciences, and Science, Technology and Medicine.

SAGE Journals Online is the delivery platform that provides online access to the full text of individual SAGE journals. The SAGE Full-Text Collections, SAGE's award-winning, discipline-specific research databases, are also available on SAGE Journals Online. [Click here](#) for more information.

- [Browse list of journals](#)
- [Search all journals](#)

QUICK SEARCH[Advanced Search](#)

- ☒ All SAGE Content
☐ SAGE Content Available to Me

**Winner of the 2007
PSP Awards for Excellence:
2007 Best Platform**

**Current
Free Trials**

Click Here

Stručnjaci kao izvor informacija

- U slučaju da postoje problemi u pronalasku literature kontaktirati **stručnjake** koji se bave problematikom kojom se i mi bavimo
- Do njih se dolazi često ***on-line*** pretraživanjem jer se internetske stranice sa specifičnim sadržajima kite osobama koje su na tom području nešto učinile
- Nije isključen ni *chat* ili *Facebook*

Prva faza: znanstveno propitivanje

- Kad se odredi istraživački **problem**, imperativ je **prikupljanje** s tim problemom povezane literature
- **Opasnost:** usred nesnalaženja pred stotinama publikacija gubljene iz vidokruga konkretne problematike i širenje problema do unedogled, pa radovi postaju kompendiji
- **Opravdanje:** *zabluda da je svaki redak pročitane literature od presudne važnosti*
- Uvijek je na temelju konzultirane literature bolje "**svojim riječima**" formulirati pitanja u istraživanju (jer to je znak da razumijemo problematiku)

Preciziranje

- **Preduvjet:** otkriti koji izvori informacija vode do cilja
- Prošla su vremena kad su "svi sve znali" - **nemoguće** je zahvatiti sve izvore i pročitati svu literaturu
- Precizno **unaprijed** određeni dijelovi znanstvenoga rada pomažu u odabiru literature, bila ona knjiška ili elektronička
- Cilj je **gospodariti** literaturom, ne obratno
- **Preduvjet:** dobro odrađen *brainstorming*, *mindmapping* i *metaplan* koji su nužni za dolaženje do ideje, a onda se istom procedurom lako pronalaze i istraživačka pitanja

Od teze do strategije

- U trenutku kad postoji definiran problem, odnosno sustav istraživačkih pitanja, još uvijek se ne može krenuti u fazu intenzivnoga *informiranja*
- Nužni **preduvjeti**:
 - znati koje informacije istraživanje zahtijeva
 - artikuliranje hipoteza (koje su na kraju istraživanja u službi opće teze)
 - određivanje cilja cjelokupnoga istraživanja te puta kojim se dolazi do toga cilja

Orijentacija

- Odrediti iz koje se **perspektive** postavlja istraživačko pitanje
Ako netko želi proučavati na kojoj je razini medijski odgoj u Hrvatskoj, zacijelo će morati ući u područja sociologije i psihologije medija, s jedne strane, te u principe školskoga sustava u Hrvatskoj s druge strane

- Odrediti **teorijsku osnovu** istraživanja

Ne smije se dogoditi da netko za pronalazak nekog novog komunikološkog modela pokrene golemi teorijski aparat za koji se ispostavi da je – zastario

- Odrediti **metodološku strategiju**

Ako istražujemo razinu medijskoga odgoja u Hrvatskoj onda će zacijelo biti važno napraviti intervjue, odnosno ankete s učenicima i njihovim roditeljima i nastavnicima

Teze, teorijski temelj i metodološka strategija

- U trenutku kad postoji **definiran problem**, sustav istraživačkih pitanja, još uvijek se ne može krenuti u fazu intenzivnoga informiranja
- Nužni **preduvjeti**:
 - znati koje informacije istraživanje zahtijeva
 - artikuliranje hipoteza (koje su na kraju istraživanja u službi opće teze)
 - određivanje cilja cjelokupnoga istraživanja te puta kojim se dolazi do toga cilja

Teze, teorijski temelj i metodološka strategija

ORIJENTACIJA:

- Odrediti iz koje **perspektive** se postavlja istraživačko pitanje
- Nakon što se odredi perspektiva istraživanja, odnosno kontekst u kojemu se istraživanje događa, valja odrediti i teorijsku osnovu istraživanja
- Orijehtacija treba krenuti od **novih istraživanja**. Do njih je često teže doći, no dugoročno se istraživač osigurava od opasnosti zastarjelosti. (*Treba imati povjerenja u znanstveni sustav recenziranja znanstvenih radova, jer stručni recenzenti teško da će pustiti u objavljivanje rad koji se temelji na zastarjeloj teoriji.*)
- Stoga kad se analiziraju znanstveni radovi koji su se bavili sličnom problematikom kojom se i naš želi baviti, dobro je vidjeti koju je teorijsku osnovu koristio **pojedini istraživač**

Druga faza: prikupljanje i obrada informacija

Faza koja nastupa nakon što se odredi istraživački problem i pitanja s kojima se u istraživanju želimo baviti

Informacijska faza znači:

- Odabir **izvora, literature i materijala** koji će voditi do rješenja istraživačkoga problema.
- **Novi mediji** pružaju istraživačima velike mogućnosti pretraživanja znanstvenih polja, pa nisu osuđeni na dugotrajno pregledavanje polica u knjižnicama
- **Ponekad** mentori studentima daju popise cjelokupne literature i tako je istraživanje u bitnome olakšano. No ako točno određena literatura ne postoji, valja primjenjivati posebne istraživačke strategije

Istraživačka strategija

Ovisi o **tehnologiji** s kojom se raspolaže, o dostupnosti izvora i literature te o razini informiranosti svakoga pojedinca

- **Prvi korak:** istraživanje literature koja se nalazi u vlastitoj, kućnoj knjižnici - izabiranje jedne knjige kako bi se vidjelo iz kakve je literature je ta knjiga izrasla – *čisto da se stvori osjećaj*
- **Drugi korak:** Odlazak u knjižnicu i istraživanje literature (prethodno je dobro koristiti kataloge koji su objavljeni *online*)
- Ne može se ući u istraživanje, a da se ne poznaju i **klasične metode**

Snježna gruda

Kad se mala snježna gruda valja po snijegu – postaje sve veća i veća. Tri takve grude dovoljne su za izgradnju snješka..

- To u istraživačkom smislu znači: uzeti jednu studiju/knjigu/članak... publikaciju koja je najbliža našoj temi, otvoriti posljednje stranice s popisom literature te tu (redovito stariju) literaturu započeti istraživati

Snježna gruda

Metoda postaje uzaludna ako se u istraživanju ne ode dalje. Zato, da bi metoda bila iskoristiva, treba ispuniti sljedeće uvjete:

1. Knjiga koju se uzme kao “početna gruda” mora biti **bliska** našoj temi, pritom imajući na umu da jedna knjiga najčešće ne može pokriti sav interes
2. Ta publikacija nije dobro da bude bilo kakva, već **kvalitetna literatura**. Kvalitetu u tom smislu jamči ugledni znanstveni časopis, znanstvenik, izdavač ili rad poput doktorske disertacije
3. Što **svježija** publikacija – to bolje. Ako se uzme najmlađa kvalitetna publikacija, onda je na istraživaču “golem” posao uvida u literaturu koja je kasnije objavljena.

**KNJIGA KOJA PRVA DOPADNE PD RUKU
NIJE UVIJEK I NAJBOLJA!**

Sustavno istraživanje u knjižnicama

- Obnoviti **članstvo** u knjižnici
- Koristiti **kataloge** u knjižnicama, kartične i digitalne – jer oni su tu radi olakšanja istraživačkoga posla
- Treba imati u vidu i dostupnost pojedine publikacije, odnosno je li ju moguće uzeti s police, naručiti iz zatvorenoga spremišta ili čekati da ju *persona non grata* vrati

Sustavno istraživanje u knjižnicama

- Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (**NSK**) putem OPAC-a (*Online Public Access Catalogue*) omogućuje pretraživanje po autoru, naslovu, riječi iz naslova, predmetu, ključnoj riječi, UDK...
- NSK omogućuje osim pretraživanja bibliografije i kataloga upućivanje **pitanja** knjižničarima i **međuknjižničnu** posudbu
- Nije dobro ograničiti se na samo jednu knjižnicu, primjerice fakultetsku ili nacionalnu. Valja posjetiti knjižnice bliskih fakulteta, odnosno fakulteta na kojem se uči ono što je nama potrebno za rad (*za pravnu regulaciju medija svakako će trebati otići u knjižnicu pravnoga fakulteta*)

Digitalna knjižnica

O knjižnici

Usluge

Zbirke

Novosti/Zbivanja

Digitalizirana baština

Digitaliziranu baštinu čini izbor značajnih djela iz fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice prenesenih u digitalni oblik.

ZBIVANJA U TIJEKU

Arsen Dedić u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu

Povodom međunarodnog priznanja hrvatskoga jezika - 1. rujna 2008. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu poziva Vas na

koncert Arsena Dedića
Arsen pjeva pjesnike

u utorak, 11. studenoga 2008. u 12.30 sati, u predvorju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Opširnije »

Dodjela nagrada autorima najboljih uradaka na temu Međunarodno priznanje hrvatskoga jezika

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu poziva Vas na svečanost dodjele nagrada autorima najboljih pismenih i likovnih uradaka na temu

Međunarodno priznanje hrvatskoga jezika

u utorak, 11. studenoga 2008. u 12.00 sati, u predvorju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Opširnije »

Stav'ite Držića u knjiž(n)icu!

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu poziva Vas na svečano otvorenje izložbe povodom obilježavanja 600. obljetnice rođenja Marina Držića.

CENL

24.-27.9.2008.
ZAGREB, CROATIA

Katalozi i bibliografije

Online katalog NSK

Digitalizirani katalozi

Hrvatske bibliografije

Skupni katalog

Katalog ISIP

Digitalizirana baština

Digitalni arhiv

Virtualna učionica

Elektronički izvori

Bežični internet u NSK

Virtualna šetnja

Pitajte knjižničara

Tekstovna baza HZČ

☐ Anketni upitnik ☐

Naslovnica > Digitalna knjižnica > Katalozi i bibliografije

ONLINE KATALOG NSK

Katalog NSK skup je zapisa za:
- građu koja se nalazi u fondu NSK;
- knjige koje su u tisku u Republici Hrvatskoj (CIP - katalogizacija u publikaciji);
- građu iz drugih knjižnica u Hrvatskoj koja se obrađuje u različitim projektima NSK, npr. retrospektivna katalogizacija starih knjiga i Croaticae do 1945. ili bibliografija hrvatskih latinista, a nisu nužno u fondu NSK.

1 Kontakt

HRVATSKE BIBLIOGRAFIJE: elektroničko izdanje

Niz A - knjige
Niz B - prilozi u časopisima i zbornicima
Niz C - serijske publikacije
Knjige u tisku

1 Hrvatska retrospektivna bibliografija 1835.-1940.

2 Bibliografija hrvatskih latinista

KATALOG ISIP

ISIP-ov katalog sadrži kataložne zapise knjižne i časopisne građe iz fonda Internacionalne stalne izložbe publikacija (ISIP-a). ISIP-ov se katalog pretražuje prema autoru, naslovu, ključnim riječima

iz naslova te ISBN broju (za knjige) i ISSN broju (za časopise).

1 O katalogu ISIP-a

2 Upute za pretraživanje

DIGITALIZIRANI KATALOZI

Digitalizirani abecedni katalog sadrži skenirane slike listića dva abecedna niza kataloga Nacionalne i sveučilišne knjižnice koji se izrađivao do 1990. godine. Podaci ovog kataloga postupno se unose i u online katalog NSK. Digitalizirani abecedni katalog treba koristiti kao pomagalo pri traženju podataka o publikacijama koje nije moguće pronaći u online katalogu NSK.

1 O digitaliziranim katalozima

2 Upute za posudbu građe iz digitaliziranih kataloga

3 Kontakt

DIGITALNI ARHIV MREŽNIH PUBLIKACIJA

Mrežna građa arhivirana u Digitalnom arhivu predstavlja dio fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice pa je pretraživanje omogućeno kroz katalog Knjižnice uz uvjete pristupa koje Određuju nakladnici.

Nakladnici mrežnih publikacija mogu putem obrasca obavijestiti Knjižnicu o izlaženju svoje publikacije čime omogućuju njezino prikupljanje i arhiviranje u Digitalnom arhivu prema utvrđenim kriterijima.

1 Kriteriji odabira

2 Prijava elektroničke publikacije

3 Kontakt

> Katalozi i bibliografije

> Pitajte knjižničara

> Međuknjižnična posudba

> Edukacija

SEARCH EUROPE'S NATIONAL LIBRARIES

Die Europäische Bibliothek
Les The European Library
De la Bibliothèque Europe

Enter a title, person or subject

Search

[Baze](#)[Pretraži](#)[Predmetnice](#)[Naslovi](#)[Prijavljeni upiti](#)[Pomoć](#)[Izlaz](#)[Prijava](#)[Moj OPAC](#)[Košarica](#)[Moj zahtjev](#)

Naziv baze: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

[Jednostavno pretraživanje](#)[Složeno pretraživanje](#)Pojam: Opseg:

Pretraživanje po:

[Naslovu](#)[Autoru \(prezime, ime\)](#)[Riječi iz naslova i jezika](#)[Predmetu](#)[UDK](#)[Ključnoj riječi](#)[Naslovu časopisa](#)[ISSN](#)[ISBN](#)[Broju iz CIP zapisa](#)[Naredbeno pretraživanje](#)

20 zapisa po ekranu

[Tražite](#)[Poništite](#)

Pretraživanje po ključnim riječima:

- Upišite riječi i/ili izraze;
- Izraze stavite u navodnike: "world wide web"
- Bitne nazive označite znakom +: +explorer
- Važne nazive označite znakom *: *internet
- Kratite pomoću znaka ?: browser?

Pregledavanje po predmetnicama

- Pregledavanje po predmetu
- Upišite predmet ili temu, bez interpunkcije
- Dešno skraćivanje riječi se podrazumijeva

Pretraživanje pomoću naredbi

- Koristite AND, OR, NOT za kombiniranje naziva koje pretražujete
- Grupirajte nazive koje pretražujete unutar zagrada
- Kratite pomoću znaka ?: browser?

Katalozi i bibliografije

Online katalog NSK

Digitalizirani katalozi

Abecedni katalog knjiga

Katalozi Zbirke
zemljopisnih karata i
atlasa

Katalozi Zbirke rukopisa i
starih knjiga

Katalozi Zbirke
muzikalija i
audiomaterijala

Hrvatske bibliografije

Skupni katalog

Katalog ISIP

Digitalizirana baština

Digitalni arhiv

Virtualna učionica

Elektronički izvori

Bežični internet u NSK

Virtualna šetnja

Pitajte knjižničara

Tekstovna baza HZČ

☐ Anketni upitnik ☐

Saznajte više

Upute za korištenje

Posudba građe iz
digitaliziranih kataloga

O projektu digitalizacije
kataloga

Naslovnica > Digitalna knjižnica > Katalozi i bibliografije > Digitalizirani katalozi

Digitalizirani katalozi

Digitalizirani abecedni
katalozi

E-mail usluge:
dak@nsk.hr

URL:
<http://www.nsk.hr/dak>

U Projektu Digitalizacije abecednog kataloga skenirane je 995.354 listića abecednog kataloga pri čemu su izrađene digitalne reprodukcije – digitalne slike kataložnih listića. Slike su pripremljene za pregledavanje u sustavu koji u velikoj mjeri oponaša pregledavanje kataloga u ladicama, a listići su raspoređeni unutar ladica kao u izvornom katalogu.

Pretraživanje sadržaja podataka na listićima digitaliziranog abecednog kataloga bit će omogućeno u drugoj fazi projekta.

- ☒ Katalog knjiga: Katalog do 1975.
Katalog od 1976. do 1990.

- ☒ Katalozi Zbirke zemljopisnih karata i atlasa

Katalog starih atlasa
Katalog starih karata
Katalog rukopisnih karata

- ☒ Katalozi Zbirke rukopisa i starih knjiga

Rukopisi
Predmetni katalog rukopisa
Zbirka orijentalnih rukopisa
Korespondencija
Prvotisci (inkunabule) + abecedni katalog autora
Prvotisci (inkunabule) + abecedni katalog po mjestu tiskanja
Stare knjige
Knjižnica obitelji Žrninski
Knjižnica obitelji Kušević
Stara periodika
Partizanski tisak - knjige
Partizanski tisak - periodika
Osmetnice

- ☒ Katalozi Zbirke muzikalija i audiomaterijala

Katalog tiskanih muzikalija (pruska pravila) - do 1978. godine
Katalog kasete (ISBD) do 1990. godine
Katalog gramofonskih ploča

> Katalozi i bibliografije

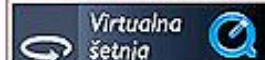
> Pitajte knjižničara

> Međuknjižnična posudba

> Edukacija

Digitalizirana
baština

> Obvezni primjerak

> Za nakladnike

> Knjižara NSK

Pitajte knjižničara

Pitajte knjižničara

E-mail:
pitajteknjiznicara@nskl.hr

Online obrazac
Pitajte knjižničara

Nacionalna i sveučilišna knjižnica probno se uključuje u pružanje virtualnih referentnih usluga putem međunarodnog servisa QuestionPoint.

QuestionPoint je knjižnični servis pružanja referentnih usluga, koji razvijaju OCLC kao tvorca softverskog rješenja (QuestionPoint) i Kongresna knjižnica (Washington) kroz referentnu uslugu pod nazivom 24/7.

Usluga obuhvaća pristup globalnoj i lokalnoj bazi znanja koju čini oko 7000 gotovih pitanja i odgovora. Svi sudionici tog servisa svojim pitanjima izravno sudjeluju u stvaranju svjetske referentne baze znanja.

Postavite pitanje knjižničaru:

Online obrazac
Pitajte knjižničara

ALATI ZA PRUŽANJE INFORMACIJSKE USLUGE

Ovu informacijsku uslugu podupire alat QuestionPoint - Cooperative Virtual Reference (Ask a Librarian), koji razvija Library of Congress i Online Computer Library Center, Inc. (OCLC). Uvjete za suradnju s QuestionPoint možete pročitati na njihovim mrežnim stranicama. Dio uvjeta korištenja, koji se odnosi na korisnike, preveden je na hrvatski jezik.

Digitalizirana
baština

Virtualna
šetnja

Virtualna
učionica
NSK

> Obavezni primjerak

> Za nakladnike

> Knjižara NSK

Address http://online.sagepub.com/

Links >>

EPSON Web-To-Page Stampa

[SAGE Website](#) | [Help](#) | [Contact Us](#) **Quick Search**[Home](#)[Advanced Search](#)[Browse](#)[Search History](#)[My Marked Citations \(0\)](#)[My Tools](#)[Quick Search](#) | [Account Manager](#) | [Subscription Info](#) | [For Librarians](#)[Sign In](#) to gain access to subscriptions and/or personal tools.

Welcome

SAGE publishes more than 500 journals in Business, Humanities, Social Sciences, and Science, Technology and Medicine.

SAGE Journals Online is the delivery platform that provides online access to the full text of individual SAGE journals. The SAGE Full-Text Collections, SAGE's award-winning, discipline-specific research databases, are also available on SAGE Journals Online. [Click here](#) for more information.

- [Browse list of journals](#)
- [Search all journals](#)

QUICK SEARCH[Advanced Search](#)

- ☒ All SAGE Content
☐ SAGE Content Available to Me

**Winner of the 2007
PSP Awards for Excellence:
2007 Best Platform****Current
Free Trials****Click Here**

Stručnjaci kao izvor informacija

- U slučaju da postoje problemi u pronalasku literature kontaktirati sa **stručnjacima** koji se bave problematikom kojom se i mi bavimo
- Do njih se dolazi često pretraživanjem svemrežja jer se mrežne stranice sa specifičnim sadržajima kite osobama koje su na tom području nešto učinile
- Nije isključen ni *chat* ili *Facebook*

Preciziranje u postavljanju pitanja i skica istraživačkog procesa

Preciziranje i preispitivanje

- Nakon što je problem postavljen, literatura sistematizirana, istražena i spremna za korištenje, došlo se do razine u kojoj autor svakoga rada može ozbiljnije pristupiti preispitivanju pitanja, učvršćivanja hipoteza te odabiru metoda koje će dati najbolje odgovore na pitanja.

Potrebno je napisмено:

- Odrediti naslov i podnaslov rada
- Uvesti u problematiku o kojoj se piše
- Odgovoriti na pitanje zašto je istraživanje važno za (komunikološku) znanost
- Znati zbog čega će istraživanje unaprijediti (komunikološku) znanost
- Sastaviti koncept rada, s detaljnijim koracima, logičnim rasporedom poglavlja i s jasnom sviješću radi li se o empirijskom istraživanju ili o teorijskom, a s time u vezi potrebno je izabrati i metodu rada
- Popisati svu relevantnu literaturu

POSTAVLJANJE HIPOTEZE

Od problema do hipoteze

- Nakon što je problem **definiran**, kreće se u čitanje literature koja je povezana s tim problemom.
- Nakon što se vidi što je u literaturi **slabije pokriveno, nepoznato** – hipoteza se upravo tamo usmjeruje.
 - Dobro i precizno postavljen istraživački problem vodi prema boljoj hipotezi.

Prema definiciji

- **HIPOTEZE** su misaoni odgovori na pitanje u problemu.
 - Svaka hipoteza samo je jedan od mogućih odgovora na postavljeno pitanje u problemu!
 - Istraživanje **nije dokazivanje** već **provjeravanje** hipoteze. Hipoteza je mogući, a ne jedini odgovor na pitanje.

U postavljanju hipoteza treba se osloniti na prethodno znanje o problemu.

Teškoće u postavljanu hipoteze

- nedovoljno temeljno i nedovoljno detaljno poznavanje polja unutar kojega se provodi istraživanje
- odsutnost ili neznanje teorijskog okvira s čijeg se stajališta hipoteza postavlja
- nedostatak sposobnosti korištenja odgovarajućeg teorijskog okvira
- rizik u postavljanju kvantitativne hipoteze
- nepoznavanje metoda kojima se hipoteze provjeravaju

Od hipoteze do činjenica

- *Kad postoji hipoteza, tek se onda može ući u prikupljanje činjenica koje će tu hipotezu provjeriti*
- Hipoteze mogu biti:
 - **Radne**
 - **Afirmativne**
 - **Negativne**

Kriteriji za dobre hipoteze

- **Valjanost**
(Mora se odnositi na istraživački problem, a budući da je problem pitanje, hipoteza mora biti odgovor na pitanje)
- **Jasnoća pojmova**
- **Mogućnost iskustvene provjere**
- **Dovođenje u vezu s metodom**
- **Specifičnost**
- **Povezanost s teorijom**

Identifikacija i klasifikacija varijabli

- Znanstveno otkriće sastoji se od veze između teorijskoga mišljenja i osjetilnoga doživljavanja
- Znanstveno istraživanje ne može se zaustaviti na hipotezama
- Znanstveno istraživanje mora se nastaviti **empirijskim** istraživanjem

Prema varijablama...

- U **istraživačkom problemu** pitamo se o nekom obilježju ili o odnosu između određenih obilježja
- U **hipotezama** na osnovi znanja, inteligencije, mašte i intuicije dajemo misaoni odgovor o obilježju ili odnosu između obilježja. Ta su obilježja **promjenjiva** i zato ih zovemo **varijablama**.

Variable

- Variable su promjenjive veličine o kojima o hipotezama nešto tvrdimo, pa da bismo provjerili ispravnost onoga što tvrdimo u istraživanju ćemo ih **opisivati** ili **mjeriti**.

- Primjer:

Ako je **istraživački problem** :

Postoji li razlika u pozivanju na autoritet kod muških i ženskih glasnogovornika?

Onda su tu dvije varijable:

1. *Pozivanje na autoritet*
2. *Spol*

Varijable

- Varijable su promjenjiva obilježja pojava ili procesa koji se **kvalitativno** ili **kvantitativno** mijenjaju.
- *Pozivanje na autoritet* – *kvantitativna* varijabla koja može varirati ni od kakvoga pozivanja na autoritet do redovitog pozivanja na autoritet.
- *Spol*
kvalitativna varijabla s dvije mogućnosti u variranju: *muško-žensko*

Varijable su obilježja pojava a ne pojave!

Variable

Na primjeru *pozivanja na autoritet*:

Struktura argumenata koje glasnogovornici iznose u komunikaciji s medijima samo je jedan dio glasnogovorničkog posla.

Glasnogovornički posao ima *više varijabli* kao što su: *pripremanje projekata, rješavanja kriznih situacija u instituciji, priprema govornika...*

Spol glasnogovornika samo je jedno od njihovih obilježja.

Glasnogovornici imaju još mnoga obilježja: *školovanost, razina iskustva, politička angažiranost...*

Primjer

- U istraživanju može nas zanimati kako je jedno obilježje glasnogovorničkog posla (*njihova argumentacija, odnosno jezik i govor*) povezano s nekim obilježjima glasnogovornika (*spol, obrazovanje, iskustvo, starost, staž, članstvo u političkim strankama*)
- U tom smislu varijable bi bile:
 - *Jezik i govor glasnogovornika*
 - *Obrazovanje glasnogovornika*
 - *Stož glasnogovornika*
 - *Spol glasnogovornika*

Zavisne i nezavisne varijable

- *U istraživanju nas ne zanimaju sve varijable, već:*
- **Zavisne** varijable – obilježja pojava koja nas najviše zanimaju u istraživanjima, pa tu varijablu dovodimo u vezu s drugim varijablama koja nju *opisuju, klasificiraju ili opisuju*.
- **Nezavisne varijable** – opisuju, klasificiraju i objašnjavaju zavisnu varijablu.
 - Y – zavisna varijabla
 - X – nezavisna varijabla

Y – X

- **Zavisne** varijable uvijek se nalaze u istraživačkom problemu, one su obilježje za koje se pitamo u problemu
 - Ako nam je istraživački problem:
U kojoj se mjeri glasnogovornici pozivaju na autoritet?

Zavisna varijabla je: **pozivanje na autoritet**

Nezavisna varijabla: **nema je**

Nezavisne varijable u ovom slučaju javljaju se u *ciljevima istraživanja i hipotezama*

X – Y

- Postoje istraživački problemi u kojima postoje *zavisne i nezavisne* varijable:
 - Istraživački problem:
 - U kojoj mjeri obrazovanje glasnogovornika utječe na njihovo pozivanje na autoritet?
 - Zavisna varijabla: **pozivanje na autoritet**
 - Nezavisna varijabla: **obrazovanje glasnogovornika**

Varijable

- Zavisna je varijabla **kriterij** na temelju kojega donosimo odluku s kojih ćemo znanstvenih područja početi istraživati.
- Zavisne varijable **određuje istraživač** koji donosi odluku koja će varijabla biti u središtu njegova istraživanja.
- Nezavisne varijable manje su pod utjecajem volje istraživača, a više pod utjecajem njegova **znanja, inteligencije, mašte i intuicije**. Na temelju toga istraživač se odlučuje koje će varijable dovesti u vezu s sa svojim zavisnim varijablama. No on **ne može odlučiti** o njihovoj povezanosti. Završni sud daje – **istraživanje**.

Varijable...

Zavisne varijable **ovise** o nezavisnim varijablama dok **nezavisne ne ovise** o zavisnima.

U istraživačkome problemu:

Postoji li razlika u pozivanju na autoritet kod starijih i mlađih glasnogovornika?

Zavisna varijabla je: *pozivanje na autoritet*

Nezavisna varijabla je: *starost*

Pozivanje na autoritet može ovisiti o starosti glasnogovornika, ali nije moguće da starost ovisi o pozivanju na autoritet!

Varijable...

- U istraživanju nije uvijek lako odrediti odnos između zavisne i nezavisne varijable – jer se mogu javiti neke druge varijable koje djeluju na njihov odnos:

- **1. Antecedentne ili eksplanatorne varijable**

U jednom kraju pronađena je povezanost između broja roda i broja djece. No nju ne uzrokuje stvarna povezanost između broja roda i broja djece već treća varijabla koja djeluje i na jednu i na drugu varijablu: razvijenost kraja. U nerazvijenim krajevima veći je natalitet i broj roda.

Variable...

- **2. Intervenirajuće ili interpretirajuće varijable** javljaju se nakon nezavisne, a prije zavisne i one uzrokuju povezanost između tih dviju varijabli.

Kad se ispitivao utjecaj intenziteta rasvjete na produktivnost radnika u jednoj tvornici, dobiveno je da je produktivnost ostala visoka i onda kad se je intenzitet rasvjete vratio u prvobitno stanje. Očito je da u tom slučaju povećana produktivnost nema veze s rasvjetom, pa se taj utjecaj morao pripisati nekoj drugoj varijabli. Ta varijabla je psihološki osjećaj koji se javio kod radnica – da ih netko nadzire.

Variable...

- **3. Kondicionirajuće ili specifikatorne varijable**

Uvjetuju intezitet povezanosti između nezavisne i zavisne varijable.

Primjerice: Povezanost između obrazovanja (X) i birokratskoga govorenja (Y) veća je kod glasnogovornika s nižim stažem (T).

Tek na kraju istraživanja može se znati je li neka varijabla nezavisna ili nije. Zapravo, treba pretpostaviti javljanje svih mogućih vrsta varijabli, jer to daje smjernice za sve daljnje faze u istraživačkom procesu. Zavisne varijable se ne mijenjaju.

1. 1 Metode formiranja pojma

Metode formiranja pojma

- 1. analiza
- 2. sinteza
- 3. apstrakcija
- 4. generalizacija
- 5. specijalizacija

1.1. 1 Analiza

- **Analiza** je postupak raščlanjivanja cjeline na dijelove.
 - Analizom pojma *strahopoštovanje* dobivamo dva pojma: *strah* i *poštovanje*.
 - Analizom pojma *glasnogovornik* dobivamo dva pojma: *glasno* i *govornik*
 - Je li bolji pojam “javnogovornik”?

1. 1. 2 Sinteza

- **Sintezom** nazivamo postupak sastavljanja dijelova u cjeline.
 - Spojimo li pojmove *strah* i *poštovanje* dobivamo *strahopoštovanje*. Sinteza djeluje suprotno analizi.

1. 1. 3. Apstrakcija

- **Apstrakcija** je postupak kojim se od niza predodžaba, ostavljajući po strani njihove specifične elemente i zadržavajući samo ono što im je zajedničko, uzdižemo do pojmova.
 - U nizu pojmova: ubojstvo *iz zasjede*, ubojstvo *hladnim oružjem*, ubojstvo *s predumišljajem* zajednički je pojam **ubojstvo**. Apstrakcija je razlučivanje istoga od različitog.

1. 1. 4 Generalizacija

- **Generalizacija** ili uopćavanje postupak je kojim od jednog pojma dolazimo do drugog, općenitijeg.
 - Generalizacijom pojma *kanarinac* dobivamo pojam *ptica*, provodeći postupak dalje dolazimo do pojma *životinja* i do najopćenitijeg pojma - *živo biće*.

1. 1. 5 Specijalizacija

- **Specijalizacija** je postupak kojim se dodavanjem oznaka nekom pojmu dobiva pojam bogatiji po sadržaju, ali uži po opsegu.
 - Tako od pojma *umjetnost* dobivamo pojam *filmska umjetnost*, a od pojma *mediji* možemo dobiti pojam *novi mediji*. Specijalizacija je postupak suprotan generalizaciji.

1. 2 Metode ekspliciranja pojma

1. 2 Metode ekspliciranja pojma

- 1. definicija
- 2. divizija

1. 2. 1 Definicija

– DEFINICIJA DEFINICIJE:

- Definicija je sud kojim se **nedvosmisleno** određuje sadržaj jednog pojma.

1. 2. 1 Definicija

- **Elementi definicije**

- **Definiendum** je pojam čiji se sadržaj definicijom određuje.
- **Definiens** je pojam pomoću kojeg se u nekoj definiciji određuje definiendum.

Stric	je	očev brat.
(definiendum)		(definiens)

1. 2. 1 Definicija

- Definiens se može rastaviti na **genus proximum** (najbliži rod) i **differentiu specificu** (vrsnu razliku).
- **Genus proximum** je viši rodni pojam, oznaka koja je nužna u logičkom postupku definiranja nekog pojma.
- **Differentia specifica** je osobina po kojoj se jedan pojam razlikuje od drugih koji potpadaju pod isti najbliži rodni pojam.

1. 2. 1 Definicija

Stric	je	očev brat.

očev	brat
(differentia specifica)	(genus proximum)

1. 2. 2 Pravila definiranja

- 1. adekvatnost
- 2. akuratnost
- 3. necirkulamost
- 4. nenegativnost
- 5. neslikovitost
- 6. jasnoća

Pravila definiranja: **Adekvatnost**

- Definicija mora biti **adekvatna**, a adekvatna je kada definiens ima isti opseg kao i definiendum; ona ne smije biti preširoka ni preuska.
- Ako čovjeka definiramo kao "dvonožno živo biće", definicija je preširoka, jer pored čovjeka ima i drugih dvonožnih živih bića (npr. ptice). Definiramo li čovjeka kao "bjelokožno živo biće", definicija je preuska jer isključuje ljude drugih boja kože.

Pravila definiranja: **Akuratnost**

- Definicija mora biti **akuratna**, tj. mora sadržavati samo **bitne oznake** po kojima se sadržaj nekog pojma razlikuje od sadržaja drugih pojmova; ona ne smije biti preobilna.
- Kažemo li da je čovjek "biće prakse koje misli, pleše, govori, skače i kuha", definicija je preobilna jer sadrži karakteristike koje nisu nužne.

Pravila definiranja: **Necirkularnost**

- Definicija mora biti **necirkularna**, ne smije se kretati u krugu.
- Ako *nove medije* definiramo kao “medije koji su novi”, dobivamo cirkularnu definiciju jer smo jedan pojam definirali pomoću drugog, koji smo opet definirali pomoću prvog.

Pravila definiranja: **Nenegativnost**

- Pozitivne pojmove treba definirati pozitivno, a negativne je dopušteno definirati negativno.
- Kažemo li “medijska etika nije moral medija” prekršili smo pravilo nenegativnosti jer smo pozitivni pojam definirali negativno, ali nije pogrešno netolerantnost definirati kao "nesnošljivost prema tuđem mišljenju" jer negativne pojmove možemo definirati negativno.

Pravila definiranja: **Neslikovitost**

- Definicija se ne smije služiti slikama.
- Pogrešno je medije definirati kao “zrcalo stvarnosti” jer takva definicija ne sadrži karakteristike bitne za pojam koji definiramo.

Pravila definiranja: **Jasnoća**

- Definicija mora biti jasna, a jasna je ako su pojmovi od kojih se sastoji *definiens* jasniji nego *definiendum*.

Definicija (*Anthony Weston*)

- **Upotreba definicije**
 - za objašnjenje nepoznatih, nedovoljno poznatih riječi
 - u slučajevima kada točno određujemo značenje neke riječi koju ćemo upotrebljavati u istraživanju.
- Treba se pridržavati jednom navedene definicije.

Rječnička definicija

- Osim što definiraju pojmove, rječničke definicije pogodne su i jer su neutralne, neobilježene.
 - *Primjer:* Websterov rječnik definira pobačaj kao "nasilno izbacivanje fetusa iz maternice prije rođenja".
 - Usporedba: Abortus je ubojstvo (djeteta).
- Rječničkim definicijama izbjegavamo razne implikacije, također i prezasićen jezik.

Precizirajuće definicije

- Cilj je precizirajućih definicija točno objasniti neki pojam u smislu u kojem ćemo ga upotrebljavati. Jezik treba biti definiran, specifičan i konkretan (pravilo 4.).
 - *Primjer:* Demokracija je politički sustav u kojem odluke donosi narod u cjelini.

PRECIZIRAJUĆE DEFINICIJE:

- 1. Stipulativne
- 2. Operativne

Precizirajuće definicije: Stipulativna definicija

- Kada uvodimo novi termin možemo "ugovoriti" (dogovoriti, eng. stipulate) njegovo značenje, pa se takva definicija zove **stipulativna**.
 - *Primjer:* Pod pojmom "negativne vrijednosti" podrazumijevam...

Precizirajuće definicije: Operativne definicije

- Podvrsta precizirajuće definicije je **operativna** definicija (eng. operational definition) koja pojavu definira u okviru nekih okolnosti, a neadekvatna je u drugim okolnostima. Česta je upotreba u formuliranju zakona.
 - *Primjer:* "Okupljanje" se drugačije definira u nekom zakonu, drugačije općenito.

Esencijalna definicija

- Esencijalna definicija iznosi zajedničku osobinu za velik broj pojava. Dakle, navodi se razlika (*differentia specifica*) najbližeg roda (*genus proximum*).
 - *Primjer:* Perje je karakteristika koja odvaja ptice od svih ostalih životinja. Ptice su pernate životinje.

1. 2. 2 Divizija

1. 2. 2 Divizija

– DEFINICIJA DIVIZIJE:

- Divizija ili dioba logički je postupak kojim se utvrđuje **opseg** nekog pojma.

1. 2. 2 Divizija

- **Elementi divizije:**

- ***Diobena cjelina*** (*totum divisionis*) je pojam čiji se opseg diobom određuje.
- ***Osnova diobe*** (*fundamentum divisionis*) je princip po kojem se nešto dijeli.
- ***Članovi diobe*** (*membra divisionis*) su pojmovi koji se dobivaju diobom.
 - Podijelimo li pojam novine na dnevne, tjedne, mjesečne, godišnje, **diobena cjelina** su novine, **osnova diobe** je učestalost izlaženja, a **članovi diobe** su dnevne, mjesečne, tjedne, godišnje novine.

1. 2. 2. Divizija

Pravila divizije

- 1. adekvatnost
- 2. jedinstvenost
- 3. postupnost

Adekvatnost

- Adekvatna je dioba ona u kojoj je skup opsega članova diobe jednak opsegu diobene cjeline.
- Dioba ne smije biti preuska ni preširoka.
 - Ako bismo sve mačke podijelili na perzijske i sijamske, dioba bi bila preuska jer smo izostavili sve ostale vrste mačaka.
 - Podijelimo li sve trokute na istostrane, raznostrane, istokračne i rombove, dobivamo preširoku diobu jer smo uz trokute nabrojali i rombove koji su četverokuti.
 - **Diobom sudova na istinite i neistinite opseg pojma koji dijelimo poklapa se sa skupom opsega pojmova koji su članovi diobe i takva dioba je adekvatna.**

Jedinstvenost

- Jedinstvena je ona dioba koja je provedena po jednom principu i čiji su članovi međusobno isključuju tj. nemaju ni djelomično zajednički opseg.
 - Podijelimo li ljude na muškarce, žene, lažljivce i talentirane, dioba je nejedinstvena jer se u njoj prepliću tri različita principa.
 - **Dioba u kojoj smo ljude podijelili na muškarce i žene je jedinstvena jer je provedena po jednom principu (po spolu).**

Postupnost

- Dioba je postupna kada se pojam dijeli na svoje najbliže članove pri čemu se ne preskaču pojedine cjeline.
 - Podjelom Slavena na Istočne, Zapadne i Makedonce prekršeno je pravilo postupnosti jer je preskočena jedna razina diobe.
 - **Pravilno je Slavene podijeliti na Istočne, Zapadne i Južne.**

Metode prikupljanja podataka

Općenito o metodama

- Znanost je teorija o objektivnoj stvarnosti zasnovana na činjenicama stvarnosti
- Bez obzira koliko smo uvjereni u **istinitost hipoteze** nju treba **provjeriti na činjenicama**
- Prikupljanje podataka je uvid u stvarnost
- **Razlika između pojava i procesa od činjenica i podataka**

Općenito o metodama

- **Razlika između pojava i procesa od činjenica i podataka**
 - Pojave i procesi dio su objektivne stvarnosti
 - Činjenice su osjetilni doživljaji te stvarnosti
 - Podatci su simbolički registrirane činjenice

Općenito o metodama...

- Metodama za prikupljanje podataka “osluškujemo” dijelove stvarnosti o kojima mislimo, kako bismo o njima dobili osjetilne informacije
- Registracijom osjetilnih informacija dobivamo podatke koji su **iskustvena evidencija** o varijablama
- Podatak se mora odnositi na **pojavu**
- Podatci moraju biti **istiniti**

Općenito o metodama...

- Podatci trebaju ovisiti o svojstvima varijable (koje mogu biti kvalitativne i kvantitativne)

Promatranje

Vrste promatranja:

1. **Nesustavno** – za potrebe otkrića
2. **Sustavno** – za potrebe verifikacije

Nesustavno promatranje

- Služi kao **predispitivanje** koje daje podatke za razradu sustavnoga istraživanja
- U istraživanju kojemu je cilj provjeravanje određenih **hipoteza** primjenjuje se **sustavno** promatranje

Sustavno promatranje

- U prethodnim istraživačkim fazama teorijski i operacijski određeno je što će se opažati te su određeni uvjeti u kojima će se odvijati opažanje
 - Teorijska valjanost – **indikatori** (pokazatelji)
 - Iskustvena valjanost - **podatci**

Promatranje...

- Iskustvenu valjanost opažanja osigurava **manji broj sadržaja** koji se opažaju
- Razlika: **zapažene činjenice i interpretacija**
- Opažač mora imati i teorijsko i osjetilno znanje (nije dovoljno samo dobro čuti i vidjeti)

Promatranje

1. Opažati se može samo ono što **postoji** ili ono što se **zbiva** u tijeku opažanja
2. Opažanjem se mogu zahvatiti samo **vanjske manifestacije** pojava i procesa
3. Opažanjem se podatci prikupljaju sporo
4. U društvu se može opažati samo ono što se javno događa (*no najčešći je uzrok društvenih događanja ono što je tajno*)
5. **Prisutnost** opažača može imati **utjecaj** na tijek događaja koji se opaža
6. Društvene su pojave kompleksne pa se može opažati samo **dio** onoga što se događa
7. Za opažanje društvenih pojava teže se pripremiti, jer je teže predvidjeti vrijeme i mjesto izbijanja pojava

Anketa

- Metoda za dobivanje stavova i mišljenja
- Anketa nije samo postavljanje pitanja i odgovora na pitanja. To je postavljanje točno određenih pitanja određenoj vrsti i broju ljudi na određeni način da bi se dobili istiniti odgovori

Anketa

1. Anketa (u užem smislu)

***Pismeno** prikupljanje podataka o stavovima i mišljenjima na reprezentativnom uzorku ispitanika uz pomoć **upitnika**.*

2. Intervju

*Vrsta ankete u kojoj se **usmeno** postavljaju pitanja i daju odgovori.*

3. Test

Specifična vrsta ankete u kojoj se uz pomoć konstruiranih pitanja prikupljaju podatci o znanju, sposobnostima i interesima ispitanika.

Anketa

- **Uloge:**
 - **Naručitelj**
 - **Istraživač**
 - **Anketar**
 - **ispitanik**

Anketa (u užem smislu)

- Prednosti ankete:
 1. Daje podatke o **doživljaju**
 2. Daje podatke o **prošlosti, sadašnjosti i budućnosti** (za razliku od opažanja)
 3. Ekonomična – u **kratko vrijeme** do **mnoštva podataka**

Anketa (u užem smislu)

Teškoće u anketi:

1. **Epistemološke teškoće** – nastaju zbog različite stručnosti ispitanika
2. **Psihološke teškoće** – teško je svima prilagoditi
3. **Društvene teškoće** – tendencija da ispitanici odgovaraju na pitanja u skladu s društvenim vrijednostima – pa su odgovori bolji od stanja

Anketa – između stavova i mišljenja

- Mnoga istraživanja nisu bila uspješna jer ispitivači nisu znali kako mjeriti stavove i mišljenja – što je temeljna svrha ankete kao istraživačke metode
- Stoga u anketi nije najvažnije znati kako postaviti pitanje. Vrlo je važno znati kako mjeriti stavove i mišljenja.

Anketa – razine stavova i mišljenja

IDEOLOGIJE

STAVOVI

HABITUALNA MIŠLJENJA

SPECIFIČNA MIŠLJENJA

PRVA RAZINA: Specifična mišljenja

- Najniža razina
- Dostupna empirijskom istraživanju no zbog svoje promjenljivosti **ne mogu biti predmet znanstvenoga istraživanja**
- Mijenjaju se od vremena do vremena, od situacije do situacije i ne mogu se ozbiljno uzeti u obzir za bilo kakva uopćavanja
 - Njih u upitniku možemo zabilježiti pod “ostalo”

DRUGA RAZINA: Habitualna mišljenja

- Mišljenja karakteristična za pojedinu vrstu ljudi i dostupna su empirijskom istraživanju.

Zbog toga mogu poslužiti kao **indikator** u istraživanju stavova.

TREĆA RAZINA: Stavovi

- Stavovi nisu izravno dostupni empirijskom istraživanju jer predstavljaju generalizaciju habitualnih mišljenja na kojima se temelji spremnost da se reagira na određeni način.
- Odgovor na pitanje o stavu prema nečem najčešće nije valjan indikator toga stava jer su mišljenja o stavu više objašnjavanja i opravdavanja vlastitih stavova pojedinaca nego stvarne tendencije. Pitanja, stoga, treba postavljati na razini habitualnih mišljenja.
 - Netko može reći da ima pozitivan stav prema izboru Ive Josipovića za hrvatskoga predsjednika zbog njegove europske profilacije, a kasnije u odgovorima potvrditi da nije dobro da Hrvatska uđe u EU zbog gubljenja identiteta.

ČETVRTA RAZINA: Ideologije

- Ne može se dobiti odgovor na pitanje kakva je nečija ideologija ako izravno pitamo o tome. (Netko može prihvaćati građansku ideologiju a da se protivi višestranačju). Odgovor na pitanje može biti iskren, no ne i valjan.
- Ideologijsku orijentaciju možemo ispitati na razini habitualnih mišljenja.

Ključ ankete: habitualna mišljenja

- Anketna pitanja postavljati na razini habitualnih mišljenja, bez obzira na zainteresiranost za više razine.
- Habitualno mišljenje je verbalna izjava o određenoj vrsti ponašanja koje je karakteristično za ljude određenog stava. (Treba razlikovati stavove od ideologija)

Analiza sadržaja

Uvodne riječi

- Analiza sadržaja, na prvi pogled najlakša istraživačka metoda
- Tiskani mediji – najzahvalnija forma
- Problem: vrednovati sadržaj
- Je li za AS potrebno biti genijalni um, doista?

Analiza sadržaja

- Materijali:
 - Knjige
 - Časopisi
 - Novine
 - Radio
 - Televizija
 - Internet

Analiza sadržaja

- Zahvalna metoda za istraživanje verbalne i neverbalne komunikacije
- Analiza sadržaja **NIJE** teorijski rad na literaturi ili dokumentaciji
- Uz pomoć AS-a razvija se teorijski okvir istraživanja
- Rad na dokumentaciji: sekundarni podatci
- Analiza sadržaja – primarni podatci

Analiza sadržaja

- Metoda za prikupljanje podataka čija je zadaća objektivan, sustavan i kvantitativan opis manifestnog sadržaja komunikacije (Berelson)
- AS daje podatke o društvenoj stvarnosti, jer se u sadržaju komunikacije reflektiraju gotovo svi društveni odnosi

Analiza sadržaja

AS daje podatke o:

1. Sadržaju različitih poruka
2. Obilježjima pošiljatelja poruka
3. Obilježjima primatelja poruka
4. Efektima poduzetih akcija

Analiza sadržaja

- Tko svoje hipoteze želi provjeriti uz pomoć metode analize sadržaja mora pripremiti:
 - *Kategorije analize sadržaja*
 - *Uzorak analize sadržaja*
 - *Jedinice analize sadržaja*

Kategorije analize sadržaja

- Kategorije analize sadržaja su obilježja (varijable) sadržaja čiju zastupljenost želimo odrediti u nekom informacijskom materijalu.

- Primjer:

Istraživačko pitanje: *Koliko se sadržaja u dnevnom tisku odnosi na studente i kako se taj sadržaj predstavlja?*

Hipoteza: *U dnevnom tisku sadržaja o studentima ima proporcionalno broju studenata u hrvatskom društvu u odnosu na ostalu populaciju.*

Dnevni tisak favorizira studente.

Kategorije analize sadržaja

Hipoteza: *U dnevnom tisku sadržaja o studentima ima proporcionalno broju studenata u hrvatskom društvu u odnosu na ostalu populaciju.; Dnevni tisak favorizira studente.*

Varijable sadržaja u hipotezi:

1. Sadržaji koji govore o studentima

Modaliteti:

1. 1. Sadržaji koji se favoriziraju

1. 2. Sadržaji koji se ne favoriziraju

1. 3. Neutralni sadržaji

Kategorije analize sadržaja

- Laswellove kategorije: *sadržajne i formalne*
- **Sadržajne kategorije:**
 - O vrsti sadržaja
 - O načinu na koji se sadržaj tretira
 - Kategorije koje otkrivaju vrijednosti i ciljeve
 - Koje se osobine upotrebljavaju pri opisu ljudi
 - Što se uzima za podizanje autoriteta
 - Odakle i od koga je informacija potekla
 - Komu je namijenjena
 - Gdje se akcija događa
 - Vrsta konflikta
 - Završetak teksta (sretan, tragičan, ambivalentan)
 - Vrijeme na koje se informacija odnosi

Kategorije analize sadržaja

- Formalne kategorije po Laswellu:
 - Oblik i vrsta komunikacije – *vrsta medija*
 - Oblik rečenica – *gramatički i sintaktički oblici*
 - Retorički i propagandni oblici

Kategorije analize sadržaja

Što nas zanima? Koliko od ukupnog sadržaja odlazi na kategorije koje nas zanimaju

- Ne treba ići na velik broj kategorija
- Unaprijed odrediti tipične primjere za određenu kategoriju
- Uvježbavati one koji će analizirati kako bi se postigla jedinstvenost u kriterijima
- Ako je nešto nejasno – nema razloga da se tijekom istraživanja ne pojasni-
- Do kategorija analiza sadržaja ne dolazi se slučajno

Uzorak analize sadržaja

- Određivanje uzorka:
 - **Vremensko razdoblje relevantno za temu**
(Ne mora se raditi o svakom danu u tjednu, a ako je razdoblje od deset godina ne mora se istraživati svaki broj časopisa u deset godina izlaženja. Uzorak se dogovara)
 - **Logički imperativ** (o problematici djece u medijima nećemo saznati gotovo ništa u lovačkim glasnicima)

Jedinice analize sadržaja

- Riječ
- Rečenica
- Televizijski prilog
- Slika
- Internetska stranica
- Naslov
- ...
 - **Poštivati logiku u izboru jedinice analize sadržaja**

Jedinice analize sadržaja

- Potrebno je izraditi matricu u koju se upisuju rezultati
- Rezultati su kvantitativni, a njihova interpretacija kvalitativna
- Najveći neprijatelj AS je subjektivnost